

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6
โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง)
โดยใช้รูปแบบชิปเปียนส์*

THE EVALUATION OF SCHOOL - BASED CURRICULUM OF SOCIAL
STUDIES, RELIGION AND CULTURE LEARNING SUBSTANCE FOR
PRATHOMSUKSA 1 TO 6 OF SURATTHANI PROVINCIAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION SCHOOL 2 (BANDONKLIANG),
BY USING CIPPIEST MODEL

จิตตภา มากแก้ว*, สิริสวัสดิ์ ทองก้านเหลือง, กฤษณี สงสวัสดิ์

Jittapha Makkaew, Sirisawas Thongkanluang, Kritsane Songswat

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Surat Thani Rajabhat University, Thailand

*Corresponding author E-mail: pla.jittapha@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง) โดยใช้รูปแบบชิปเปียนส์ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืนและด้านการถ่ายทอดความรู้ รวม 8 ด้าน โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 278 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โดยใช้ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกข้อมูล เป็นเครื่องมือในการวิจัย การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินในภาพรวมด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.51, 0.49) 2) ผลการประเมินในภาพรวมด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.11, 0.66) 3) ผลการประเมินในภาพรวมด้านกระบวนการมี

* Received February 1, 2023; Revised February 11, 2023; Accepted March 1, 2023

ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.29, 0.64) 4) ผลการประเมินในภาพรวมด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.61, 0.48) 5) ผลการประเมินในภาพรวมด้านผลกระทบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.63, 0.47) 6) ผลการประเมินในภาพรวมด้านประสิทธิผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.66, 0.48) 7) ผลการประเมินในภาพรวมด้านความยั่งยืน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.52, 0.61) 8) ผลการประเมินในภาพรวมด้านการถ่ายโยงความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.52, 0.61)

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา, กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา, ศาสนาและวัฒนธรรม, รูปแบบชิปเปลี่ยนส์

Abstract

The objective of this study was to evaluate the school-based curriculum on social studies, Region and Culture learning substance for Prathomsuksa 1 to 6 students of Suratthani Provincial Administrative Organization school 2 (Bandonkliang), by using CIPPIEST model. The sample group of the study were participants, including 5 school administrators, 9 school committee members, 4 teachers, 130 students of Prathomsuksa 1 to 6 and 130 parents. Data were collected by a questionnaire, an interview form, and a record form. The quantitative data were analyzed by using percentage, mean scores, standard deviation, and qualitative data employed content analysis. The results of the study were as follows: 1) the context evaluation was appropriate at the highest level (mean = 4.51, 0.49), 2) the input evaluation was appropriate at a high level (mean = 4.11, 0.66). 3) the process evaluation was appropriate at a high level (mean = 4.29, 0.64) , 4) the product evaluation was appropriate at the highest level (mean = 4.61, 0.48) , 5) the impact evaluation was appropriate at the highest level (mean = 4.63, 0.47) , 6) the effectiveness evaluation was appropriate at the highest level (mean = 4.66, 0.48) , 7) the sustainability evaluation was appropriate at the highest level (mean = 4.52, 0.61) , and 8) the transportability evaluation was appropriate at the highest level (mean = 4.52, 0.61).

Keywords: school-based curriculum evaluation, social studies, religion and culture, CIPPIEST model

บทนำ

การศึกษามีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาความรู้ ความคิด คุณธรรม จริยธรรมและพฤติกรรมของบุคคล พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม รวมถึงการมีจิตสำนึกที่ดี ในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา หลักสูตร เป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าประสงค์ของการศึกษาสู่การปฏิบัติ เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่ผู้เรียน (ฉันท ชาติทอง, 2550) โดยเฉพาะหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (ปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้นยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง) ได้ออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้เริ่มใช้หลักสูตรตั้งแต่ ปีการศึกษา 2553 และได้ดำเนินการใช้มาจนถึงปัจจุบัน หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้ประกาศใช้หลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ในปีการศึกษา 2553 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 5 ในปีการศึกษา 2554 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ในปีการศึกษา 2555 จนครบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในปีการศึกษา 2555 จากการติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่าผลการเรียนของนักเรียน ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับดี แต่เมื่อประเมินผลจากการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนจะผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพอใช้เท่านั้น (โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๒ (บ้านดอนเกลี้ยง), 2564) แสดงว่านักเรียนยังไม่สามารถนำความรู้ที่ได้

รับจากการเรียนการสอนไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้เท่าที่ควร ยังมีประเด็นที่เป็นปัญหาและความไม่ชัดเจนของหลักสูตรหลายประการ

การประเมินหลักสูตรเป็นการวิเคราะห์ขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้ทราบถึงผลดีและข้อบกพร่อง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ ดังนั้นการประเมิน หลักสูตรจึงจัดได้ว่าเป็นขั้นตอนสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรที่สมควรจะดำเนินการเป็นระยะ ๆ อีกทั้งเป็น กระบวนการเพื่อหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่และการประเมินหลักสูตรจะทำให้ทราบแนวโน้มว่าจะพัฒนาหลักสูตรไปในทิศทางใด (กาญจนา คุณารักษ์, 2553) การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุดของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่จะทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่มีข้อบกพร่อง ใดบ้าง ไม่สามารถสนอง ความต้องการของผู้เรียนและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ ในขณะเดียวกันมีอะไรดีและใช้ได้ผลอยู่ (ธารัง บัวศรี, 2551) ผลการประเมินเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไข และปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมต่อไป (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554) การประเมินหลักสูตรทำให้ได้ข้อมูลแนวโน้มในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำมาพิจารณาหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานั้นว่า ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีส่วนใดที่ต้อง ปรับปรุงแก้ไขซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจการวางแผนการจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีขึ้นและเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และสังคม ทั้งนี้ การประเมินหลักสูตรมีหลายรูปแบบ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดการประเมินหลักสูตร โดยเลือกใช้รูปแบบชิปปิเยนส์ (CIPPIest Model) ของสต๊อฟเฟิลบีมและซิงฟิลด์ เนื่องจากการประเมินรูปแบบชิปปิเยนส์ เป็นการประเมินที่ประเมินครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านมีเหตุผลและเป็นระบบ ไม่เน้นการวิเคราะห์จุดใดจุดหนึ่งเพียงจุดเดียว เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความต่อเนื่อง ทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร มีปัญหาอุปสรรค อะไรบ้างและจะมีแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างไร ประกอบด้วย 8 ด้าน ดังนี้ ด้านบริบท (C) ด้านปัจจัยนำเข้า (I) ด้านกระบวนการ (P) ด้านผลผลิต (P) ด้านผลกระทบ (I) ด้านประสิทธิผล (E) ด้านความยั่งยืน (S) ด้านการถ่ายโยงความรู้ (T) (Stufflebeam, D. and Shinkfield, A. J., 2007) ผู้วิจัยสามารถวางแผนและดำเนินการประเมินอย่างเป็นระบบและหาคำตอบได้ว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมหรือไม่ การดำเนินงานนั้นเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ หรือไม่ พบปัญหาอุปสรรคหรือพบข้อผิดพลาดประการใด เพื่อที่สามารถตัดสินใจได้ว่าจะมีการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรในด้านใดต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง) โดยใช้รูปแบบชิปปิเยนส์” เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สาระสังคมศึกษา ศาสนา และ

วัฒนธรรมของโรงเรียนให้มีความเหมาะสมเกิดประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ที่ดีในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพทางสังคมในปัจจุบัน และนำไปสู่การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง) โดยใช้รูปแบบชิปเปียนส์ ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืนและด้านการถ่ายโยงความรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย จำนวนทั้งหมด 278 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

1. ผู้บริหาร จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 1 คน หัวหน้าวิชาการ 1 คน

2. คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน

3. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและสังคม จำนวน 4 คน

4. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 130 คน

5. ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 130 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 3 ประเภท คือ แบบสอบถาม แบบบันทึกข้อมูล และแบบสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม จำนวน 4 ชุด เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน แบบสอบถามสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษา แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองและแบบสอบถามสำหรับนักเรียน ทุกฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's Five Rating Scale) และตอนที่ 3 คำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมและปัญหา

2. แบบบันทึกข้อมูล จำนวน 1 ชุด เป็นแบบบันทึกข้อมูลจากฐานข้อมูลของโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนและผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 2 ชุด เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและ แบบสัมภาษณ์สำหรับสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัด สุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง)

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร เพื่อใช้เป็นกรอบเนื้อหาในการเขียนข้อคำถาม

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่จะศึกษาเพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหา

3. สร้างเครื่องมือในการวิจัยตามกรอบแนวคิด

4. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและขอคำแนะนำ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เนื้อหาสอดคล้องและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์

5. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการตรวจแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว นำไปตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน นำมาวิเคราะห์หัดดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) (รัตนะ บัวสนธ์, 2552) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ไตค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 - 1.00 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ พร้อมกับปรับปรุงแก้ไขข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระพิจารณาอีกครั้ง

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ผลปรากฏว่า แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครูผู้สอน แบบสอบถามสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาและแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง ได้ค่าเท่ากับ 0.98 และแบบสอบถามสำหรับนักเรียน ได้ค่าเท่ากับ 0.97

7. นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนสหกรณ์ประชาชนกุล สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร ระหว่างวันที่ 16 – 23 มิถุนายน 2565 ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ได้

8. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลและรับคืนด้วยตัวเอง

3. ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่รวบรวมได้มาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ของแบบสอบถามทุกฉบับและคัดเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพื่อทำการวิเคราะห์ ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4. หลังจากที่ได้ผู้วิจัยวิเคราะห์แบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้นั้นมาพิจารณาเพื่อที่จะหาคำถามเพิ่มเติมในการนำไปสัมภาษณ์อีกครั้ง แล้วจึงทำการนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างไว้แล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทำการบันทึกเสียงและจดบันทึกข้อมูลอย่างละเอียดเพื่อนำกลับมาวิเคราะห์

5. ผู้วิจัยนำแบบบันทึกที่สร้างขึ้นไปให้ครูวัดผลประเมินผลของโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัด สุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง) กรอกข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียนในรายวิชาสังคมศึกษาแล้วผู้วิจัยนำกลับมาประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ประมวลผลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือโปรแกรม SPSS เพื่อหาค่าสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยวิเคราะห์ในส่วนที่เป็นปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ เพื่อช่วยเสริมความเข้าใจข้อมูลเชิงปริมาณที่ไม่สามารถอธิบายได้ครอบคลุม

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 88.89 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.34 วุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 66.67 ตำแหน่งเป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 44.44 ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา/ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์

มากกว่า 11 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 55.56 ระดับชั้นที่สอนส่วนใหญ่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 44.44 การสอนส่วนใหญ่สอนตรงตามวุฒิการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55.56

2. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 66.67 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 66.67 ประเภทคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนใหญ่ตัวแทนองค์กรชุมชน คิดเป็นร้อยละ 33.34

3. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.08 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 36.15 อาชีพส่วนใหญ่เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 32.31

4. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.77 ระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 33.08 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 33.84

5. ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง) โดยใช้รูปแบบ ชิปปเบียนส์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง) โดยใช้รูปแบบชิปปเบียนส์

องค์ประกอบการประเมิน	ผลการประเมิน		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
ด้านบริบท	4.51	0.49	มากที่สุด
ด้านปัจจัยนำเข้า	4.11	0.66	มาก
ด้านกระบวนการ	4.29	0.64	มาก
ด้านผลผลิต	4.61	0.48	มากที่สุด
ด้านผลกระทบ	4.63	0.47	มากที่สุด
ด้านประสิทธิผล	4.66	0.48	มากที่สุด
ด้านความยั่งยืน	4.52	0.61	มากที่สุด
ด้านการถ่ายโยงความรู้	4.56	0.49	มากที่สุด
รวม 8 ด้าน	4.48	0.54	มาก

ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2

(บ้านดอนเกลี้ยง) โดยใช้รูปแบบ ชิปปิเยนส์ ในภาพรวมด้านประสิทธิผล ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.48) ด้านผลกระทบ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.47) ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.48) ด้านการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X} = 4.56$, S.D.) = 0.49) ด้านความยั่งยืน ($\bar{X} = 4.52$, S.D.) = 0.61) และด้านบริบท ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.49) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.64) และด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.66) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นที่เหมาะสมทั้ง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสูงกว่าเกณฑ์การประเมิน ส่วนด้านประสิทธิผลมีความคิดเห็นที่เหมาะสมเนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน

อภิปรายผล

ผลการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง) โดยใช้รูปแบบ ชิปปิเยนส์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน มีประเด็นที่ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลรายด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบท พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา เป็นรายประเด็น พบว่า วิสัยทัศน์ พันธกิจ และโครงสร้างของหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก โรงเรียนได้กำหนดแนวทางการจัดทำหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนให้สอดคล้องกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน มีความครบถ้วนตามนโยบายของการจัดการศึกษาแห่งชาติ วิสัยทัศน์มีความชัดเจนสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและนโยบายสถานศึกษา จึงส่งผลให้โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (โหมพิสตร์ สินสา, 2557) ได้ประเมิน หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ผลการประเมินความสอดคล้องด้านบริบทของหลักสูตร พบว่า โครงสร้างของหลักสูตรจัดเวลาเรียนแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับวัยและระดับชั้นเรียน มีความครบถ้วน ตามโครงสร้างหลักสูตรและนโยบายของการจัดการศึกษาชาติ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนมี ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน วิสัยทัศน์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับสภาพของ โรงเรียนชุมชนและสังคมปัจจุบัน และ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุดารัตน์ อมรชาติ, 2564) ศึกษาการประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียน บ้านหินदान อำเภอกีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้รูปแบบชิปเปียสท์ พบว่า โรงเรียนได้กำหนดรูปแบบและแนวทางการจัดทำหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้อย่างชัดเจน มีความครบถ้วน ตามนโยบายของการจัดการศึกษาแห่งชาติ วิสัยทัศน์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับ สภาพของโรงเรียน ชุมชนและสังคมปัจจุบัน

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายประเด็น พบว่า คุณสมบัติของผู้บริหาร คุณสมบัติของครูผู้สอน คุณสมบัติของผู้เรียน สื่ออุปกรณ์การสอน อาคารสถานที่ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกประเด็น ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นตรงกันว่า ควรจัดตั้งงบประมาณให้มีความชัดเจนและเหมาะสม จัดแหล่งเรียนรู้ห้องสมุดที่มีระบบอินเทอร์เน็ต และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอนควรทันสมัย มีความพร้อมของครูและบุคลากรที่มีคุณภาพ เหมาะสมและเพียงพอ ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ เป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษามาตรฐาน/ตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ปรับปรุง พ.ศ.2560) ให้ความสำคัญในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ด้านการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน ด้านนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นสนใจเอาใจใส่ในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2557) สรุปไว้ว่า หลักสูตรที่ดีนั้นพิจารณาได้ 3 ประการ คือ ประการแรกพิจารณาได้จากกระบวนการสร้างหลักสูตร ที่หลักสูตรต้องได้มาจากความสนใจของผู้เรียนและสอดคล้องกับข้อมูลในชุมชน ประการที่สองการนำหลักสูตรไปใช้จริง โดยหลักสูตรที่นำไปใช้ต้องจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตอบสนองความ สนใจของผู้เรียน และประการที่สาม หลักสูตรที่ดีต้องยืดหยุ่นสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ เหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทต่าง ๆ ได้ มีการติดตามและประเมินผลหลักสูตรเพื่อปรับปรุงเป็นระยะ ๆ โดยเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นและให้ผลย้อนกลับ เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายประเด็น พบว่า การบริหารหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดและประเมินผลและการประกันคุณภาพ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกประเด็น โรงเรียนมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ใน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และลงมือปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยม 12 ประการ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูมีการแจ้งวิธีการวัดและประเมินผลแต่ละครั้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้า มีการประเมินก่อนและหลังเรียนเพื่อนำผลมาปรับปรุงพื้นฐานและตรวจสอบความรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ครูแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ และนำผลการประเมินมาพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อันธิกา ออาหาร, 2559) ได้ประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว มีความเหมาะสมระดับมาก พบว่า ด้านกระบวนการใช้หลักสูตร ได้แก่ การบริหารหลักสูตร โรงเรียนให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ บริหารหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างการบริหารหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน การจัดการเรียนการสอน โดยครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด พร้อมทั้งแจ้งตัวชี้วัด หรือ จุดประสงค์ก่อนการสอนทุกครั้ง มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างสม่ำเสมอโดย เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม และการวัดและประเมินผล ซึ่งสถานศึกษามีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ระดับคุณภาพดีเยี่ยมมีความ เหมาะสมผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน เช่นเดียวกัน

4. ผลการประเมินด้านผลผลิต พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา เป็นรายประเด็น พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนผ่านเกณฑ์การประเมินและนักเรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกประเด็น นักเรียนมีความตั้งใจ ขยันหมั่นเพียรพยายามในการเรียนเข้าร่วมกิจกรรม แสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สูงกว่าเป้าหมายของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2557) สรุปได้ว่า หลักสูตรที่ดีนั้นพิจารณาได้ 3 ประการสำคัญ คือ พิจารณาได้จากกระบวนการสร้างหลักสูตร ที่หลักสูตรต้องได้มาจากความสนใจของผู้เรียนและสอดคล้องกับข้อมูลชุมชน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในการ สร้างหลักสูตรจากหลายฝ่ายทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน การนำหลักสูตรไปใช้จริง โดยหลักสูตรที่นำไปใช้ต้องจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตอบสนองความสนใจของ

ผู้เรียน ให้อิสระในการเรียนรู้แก่ผู้เรียนและมีวัสดุอุปกรณ์ใช้ในโรงเรียน ชุมชนอย่างกว้างขวาง หลักสูตรที่ดีต้องยืดหยุ่น สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทต่าง ๆ ได้มีการติดตามและประเมินผลหลักสูตรเพื่อปรับปรุงเป็นระยะ ๆ โดยเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องได้ แสดงความคิดเห็นและให้ผลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

5. ผลการประเมินผลกระทบ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ชื่อเสียงของโรงเรียน รางวัล/เกียรติยศและการยอมรับจาก สังคมและชุมชน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น โรงเรียนได้ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและการแข่งขันทักษะวิชาการที่กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นจัดการแข่งขันอยู่เสมอ ครูผู้สอนได้ทุ่มเทเวลาในการฝึกซ้อมให้นักเรียนอย่างเต็มที่ จึง ทำให้นักเรียนได้รางวัลและทำให้โรงเรียนเป็นที่รู้จัก ซึ่งสอดคล้องกับ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553) กล่าวว่า การประเมินด้านผลกระทบ (I : Impact Evaluation) ได้แก่ การประเมินผลงานหรือ ผลที่เกิดจากการเรียนและนำไปใช้ในการทำงานหรือพัฒนา หน่วยงานให้ดียิ่งขึ้น เช่น การผลิต และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ การยอมรับจากชุมชนและสังคม

6. ผลการประเมินด้านประสิทธิผล พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และการเขียน และการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ผ่านเกณฑ์ มี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้ง 8 ประการที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สอดคล้องความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น มุ่งแก้ปัญหาสภาพของสังคม พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี และ สอดคล้องกับสภาพปัญหา และการนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ มาพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผลนั้นสถานศึกษา ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่าง ชัดเจน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) และสอดคล้องกับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้ยึดถือปฏิบัติอยู่ในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์จะต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ดีและการมีส่วนร่วม จากทุกฝ่ายทั้ง ในและนอกห้องเรียน เพื่อให้ ผู้เรียนได้ยึดถือปฏิบัติอยู่ในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง มี ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่านซึ่งนำไปสู่ การแสดงความคิดเห็น การสังเคราะห์สร้างสรรค์ในเรื่องต่าง ๆ และความสามารถในการถ่ายทอดความคิด ด้วยการสื่อ ความหมาย การคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหา และสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นความสามารถหลัก ที่ต้องปลูกฝังและพัฒนาให้ เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาตามลำดับและอย่าง ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เพ็ญพิสุทธิ เพ็งพิทักษ์, 2563) ศึกษาการประเมิน

หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 3 วัดสมุทธาราม เทศบาลเกาะสมุย โดยใช้ รูปแบบชิปเปี้ยสท์แบบผสมวิธี พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก โดยด้านประสิทธิผล คุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะกระบวนการคณิตศาสตร์และความสามารถของผู้เรียนผ่านเกณฑ์ แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติไม่ผ่านเกณฑ์

7. ผลการประเมินด้านความยั่งยืน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และนักเรียนนำความรู้หลังจากจบหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมไปใช้ในการศึกษาต่อระดับชั้นที่สูงขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น เป็นเพราะการสอนที่สามารถนำความรู้ไปปรับหรือบูรณาการกับชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้นักเรียนแก้ไขปัญหาได้ดี นักเรียนสามารถนำเอาองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนและการร่วมกิจกรรมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (รัตนะ บัวสนธ์, 2552) กล่าวว่าการประเมินความยั่งยืน เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า แนวทางการปฏิบัติอย่าง เป็นระบบหรือเป็นทางการเกี่ยวกับการนำโครงการไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนคืออะไร คำถามดังกล่าวมุ่งพิจารณาประเมินความคงอยู่หรือความต่อเนื่องในการทำโครงการที่ประสบผลสำเร็จ ไปใช้รวมถึงวิธีการในการรักษาไว้ ซึ่งความสำเร็จของโครงการดังกล่าว

8. ผลการประเมินด้านการถ่ายทอดความรู้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า นักเรียนสามารถนำทักษะทางสังคมมาใช้ในชีวิตประจำวันและนักเรียนสามารถนำความรู้ทางสังคมไปใช้ในชุมชนได้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น เป็นเพราะ ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้จากครู แบ่งปัน ความรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นให้นักเรียน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีและมีผลงานการแข่งขันทักษะวิชาการ เป็นที่น่าพึงพอใจกับโรงเรียนและชุมชน อีกทั้งนักเรียนยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ เพื่อให้ นักเรียนได้รู้จักใช้ประโยชน์และแก้ปัญหานำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ (รัตนะ บัวสนธ์, 2552) กล่าวว่า การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่ามีการนำโครงการหรือสิ่งแทรกแซงที่ประสบผลสำเร็จไปประยุกต์หรือปรับปรุงใช้ในที่อื่น ๆ หรือไม่

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2

(บ้านดอนเกลี้ยง) โดยใช้รูปแบบชิปเปียนส์ สรุปได้ว่า 1) ด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) ด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 4) ด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 5) ด้านผลกระทบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 6) ด้านประสิทธิผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 7) ด้านความยั่งยืน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 8) ผลการประเมินด้านการถ่ายโยงความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้ 1) ควรทำการประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมให้ครบทุกระดับชั้น 2) ควรทำการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มสาระอื่น ๆ เพื่อหาทิศทางในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรต่อไป 3) ควรมีการติดตามผลระหว่างการใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตร 4) ควรมีรูปแบบการประเมินแบบอื่นในการประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระ 5) ควรเพิ่มเติมเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลให้มีความหลากหลาย เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเพื่อนำผลการประเมินในการการตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2553). หลักสูตรและการพัฒนา. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โคมพัสตร์ สีนสา. (2557). การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร. ใน ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฉันท ธาตุทอง. (2550). เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). การพัฒนาหลักสูตร : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: วิพริทธิ์.
- อึ้ง บัวศรี. (2551). ทฤษฎีหลักสูตรและการออกแบบพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ธนวิการพิมพ์.
- เพ็ญพิสุทธิ เฟ่งพิทักษ์. (2563). การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 3 วัดสมุทธาราม เทศบาลเกาะสมุย โดยใช้รูปแบบชิปเปียนส์ (CIPPIEST) แบบผสานวิธี. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน . มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- มาเรียม นิลพันธุ์. (2553). การประเมินหลักสูตรที่เน้นการตัดสินใจโดยใช้วิธีเชิงระบบโดยใช้รูปแบบ CIPPMModel ใน คู่มือการประเมินหลักสูตรระดับบัณฑิต. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร .
- รัตน์ บัวสนธ์. (2552). วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง). (2564). หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง). สุราษฎร์ธานี: โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2 (บ้านดอนเกลี้ยง).
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: อาร์ แอนด์ ปรีนท์.
- สุดารัตน์ อมรชาติ. (2564). การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของโรงเรียนบ้านหินดานอำเภอศรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้รูปแบบชิปปี้เยสท์. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน . มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อันธิกา อาท. (2559). ประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา (ปีที่ 4 - 6) โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว. ใน ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Stufflebeam, D. and Shinkfield, A. J. (2007). Evaluation Theory, Models & Applications. Journal of MultiDisciplinary Evaluation, 6(11) , 109 - 111.